

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 346/2024-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 28, Stropkov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/29/2021 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13Csp/29/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Okresný súd Prešov **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13Csp/29/2021. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou 19. februára 2021 okresnému súdu domáha určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, ako aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu sťažovateľka podala 17. apríla 2024 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zákonnej 30-dňovej lehote predseda okresného súdu na túto sťažnosť neodpovedal.

4. Okresný súd v napadnutom konaní okrem doručenia žaloby a vyjadrení stranám vo veci po viac ako troch rokoch a troch mesiacoch od podania žaloby vec právoplatne nerozhodol. Od posledného písomného podania vo veci (replika sťažovateľky z 9. apríla 2021) nevykonal ani žiaden relevantný procesný úkon vo veci samej.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že okresný súd v napadnutom konaní ani do dnešného dňa nerozhodol, pričom k náprave uvedeného stavu nevedla ani sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. Postupom okresného súdu v napadnutom konaní naďalej dochádza k porušovaniu označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

6. Podstatou a zmyslom napadnutého konania bolo docieľiť ochranu majetkových práv sťažovateľky. Žalovaný zo zmlúv s rovnakým alebo podobným obsahom inkasuje splátky aj v súčasnosti. Rozhodovanie o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských zmlúv a priznania finančného zadosťučinenia nie je skutkovo ani právne zložitité. Sťažovateľka koncipovala žalobu tak, aby poskytla súdu všetky skutočnosti a podklady potrebné pre rýchle rozhodnutie. Napadnuté konanie má pritom spoločenský význam, ako aj individuálny význam. Nečinnosťou okresného súdu sa miňajú oba aspekty napadnutého konania.

7. K návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľka uvádza, že v napadnutom konaní vystupuje ako „obyčajný občan“ proti spoločensky, právne a ekonomicky silnejšej protistrane s cieľom privodiť benefit aj iným spotrebiteľom pri judikovaní bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z formulárovej zmluvy. Samotná táto okolnosť spôsobuje sťažovateľke „výrazné stresové vypätie“, ktoré je znásobované nečinnosťou okresného súdu a zbytočným naťahovaním konania. Charakter a význam konania vyžaduje rýchle rozhodnutie okresného súdu. Sťažovateľka uplatňuje sumu 1 000 eur za každý začatý rok napadnutého konania, čo celkovo predstavuje sumu 4 000 eur.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 346/2024-11 z 18. júna 2024 ju v celom rozsahu podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

9. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu, ktorý v podaní sp. zn. 1SprO/921/2024 SprU/3011/2024 z 19. júla 2024 odkázal na priložené vyjadrenie zákonného sudcu. Zákonný sudca uviedol, že neobstojí tvrdenie sťažovateľky, že od podania jej repliky (9. apríla 2021) bol okresný súd nečinný. Okresný súd totiž podanie sťažovateľky zaslal protistrane s výzvou na vyjadrenie. Toto vyjadrenie bolo okresnému súdu doručené 27. apríla 2021. Okresný súd toto vyjadrenie doručil na vedomie právneho zástupcovi 13. mája 2024 spolu s predvolaním na pojednávanie. O týchto skutočnostiach musela sťažovateľka v čase podania ústavnej sťažnosti vedieť. Neobstojí ani tvrdenie, že sťažnosť na prietahy v konaní nebola vybavená v 30-dňovej zákonnej lehote. Sťažovateľka sťažnosť doručila okresnému súdu 17. apríla 2024 o 21.28 h, zaevidovaná bola 18. apríla 2024. Odpoveď predsedu okresného súdu z 15. mája 2024 bola právnemu zástupcovi sťažovateľky odoslaná elektronicky do jeho schránky 20. mája 2024.

10. Predvolanie na pojednávanie nariadené na 17. máj 2024 bolo doručené právnemu zástupcovi sťažovateľky 13. mája 2024, o čom musela sťažovateľka v čase podania ústavnej sťažnosti vedieť. Okresný súd na pojednávaní 17. mája 2024 vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe sťažovateľky vyhovel. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené 19. júla 2024. Na pojednávaní sa zúčastnil substitút právneho zástupcu sťažovateľky, preto v čase podania ústavnej sťažnosti (20. mája 2024) sťažovateľka musela vedieť o pojednávaní a o vyhlásenom rozsudku. Tieto okolnosti nasvedčujú tomu, že účelom podania ústavnej sťažnosti nie je tzv. náprava, ale samoúčelné podanie na účely dosiahnutia zisku.

11. Priebeh napadnutého konania bol ovplyvnený tým, že vec musela byť prejednaná s nariadením pojednávania, a to vzhľadom na tvrdenú hodnotu sporu a na postoje strán. V období opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19 bola možnosť verejného pojednávania v roku 2021 výrazne obmedzená. Následne bola negatívne ovplyvnená potrebou nariadiť pojednávania v starších veciach, veľkým počtom skôr pridelených vecí (v prípade sťažovateľky ide už o piaty spor pridelený zákonnému sudcovi) a taktiež zdravotnými problémami sudcu a členov jeho rodiny.

12. Zákonný sudca poukázal na to, že sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť odôvodnila len všeobecne (najmä v časti týkajúcej sa návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia). Podľa súdneho registra sa sťažovateľka zúčastnila už viac ako 70 súdnych konaní, preto ju nemožno považovať za bežného účastníka, ale za skúseného účastníka konania. Sťažovateľka nijak neodôvodnila, prečo by práve uvedená vec mala byť pre ňu mimoriadne významnou alebo prečo by mala patriť do kategórie tzv. citlivých konaní. Celkové trvanie napadnutého konania nie je ideálne, avšak vzhľadom na všetky spomenuté okolnosti a na fakt, že okresný súd vo veci rozhodol, nejde o porušenie sťažovateľkiných práv v ústavnoprávne relevantnej intenzite. Primárnym účelom konania na ústavnom súde je ochrana základných práv, pričom finančné zadosťučinenie plní len doplnkovú funkciu, ak prvotný účel nemožno naplniť rozhodnutím ústavného súdu (výrokom o porušení základného práva). Sťažovateľka návrh na priznanie finančného zadosťučinenia dostatočne neodôvodnila, neuviedla, prečo by malo byť potrebné na účely dovŕšenia nápravy priznať jej finančné zadosťučinenie. Z vymedzených okolností je zjavné, že ústavná sťažnosť

sťažovateľky bola koncipovaná nedbanlivo. Uvedená okolnosť a tiež časové súvislosti podania ústavnej sťažnosti odôvodňujú aj nepriznanie náhrady trov konania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní okresného súdu a sťažovateľky, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu okresného súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorého predmetom je určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľka je v procesnom postavení žalobkyne, pričom namieta, že okresný súd vo veci nerozhodol a od posledného podania (vyjadrenia sťažovateľky) bol nečinný.

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

17. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

18. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že rozhodovanie všeobecných súdov o žalobách v oblasti tzv. spotrebiteľského práva tvorí pomerne rozšírenú a bežne prejednávanú agendu všeobecných súdov. Ústavný súd v prerokovanej veci neidentifikoval prvok skutkovej alebo právnej zložitosti veci. V uvedenej veci nejde o zjavne privilegovaný typ konania (napr. úprava práv a povinností k maloletým, odmena za výkon závislej práce, veci týkajúce sa osobnej slobody a pod.). Ako to z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, v čase podania

ústavnej sťažnosti okresný súd meritórne rozhodol, napadnuté konanie takto trvalo 3 roky a 3 mesiace.

19. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľky ako strany napadnutého konania. Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky neprispelo k doterajšej dĺžke a priebehu napadnutého konania.

20. Pri hodnotení postupu okresného súdu v napadnutom konaní ako ďalšieho kritéria, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

21. Ústavný súd predovšetkým zo súdneho spisu ustálil, že sťažovateľka podala žalobu okresnému súdu 19. februára 2021. Následne v priebehu marca a apríla 2021 okresný súd zabezpečoval vyjadrenia protistrán. Uvedenú aktivitu zavŕšilo doručenie dupliky žalovaným 27. apríla 2021. Následne bol okresný súd nečinný prakticky 3 roky, keď až 10. mája 2024 nariadil pojednávanie na 17. máj 2024. Zároveň s predvolaním na pojednávanie zaslal okresný súd sťažovateľke aj dupliku žalovaného z 27. apríla 2021. Okresný súd na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým určil, že špecifikovaný úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľke sumu 50 eur, rozhodol, že sťažovateľka má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Rozsudok vyhotovil okresný súd v predĺženej lehote a následne ho 19. júla 2024 doručil stranám. Napadnuté konanie takto do meritórneho rozhodnutia trvalo 3 roky a 3 mesiace. Neobstojí obrana okresného súdu s odkazom na judikatúru EŠLP, podľa ktorej trvanie súdneho konania na jednom stupni v civilných veciach v rozsahu dvoch až troch rokov nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedený záver sa totiž posudzuje vždy so zohľadnením konkrétnych okolností veci. V aktuálne prerokúvanej veci síce trvanie napadnutého konania zásadne neprekročilo uvedený časový interval, v každom prípade ústavný súd zohľadnil, že vo veci okresný súd vychádzal len z listinných dôkazov predložených stranami, rozhodol na jedinom pojednávaní, na ktorom žiadne dokazovanie nevykonával. Celkové trvanie napadnutého konania takto bolo spôsobené výlučne nečinnosťou okresného súdu v rozsahu 3 rokov, a nie potrebou vykonávať rozsiahle dokazovanie, problémami s predvolaním svedkov, znaleckým dokazovaním alebo inými podobnými okolnosťami.

22. Pokiaľ ide o odkaz zákonného sudcu na vysoký počet vecí, v ktorých mal povinnosť rozhodnúť ešte pred vecou sťažovateľky, ktorý možno vnímať ako obranu okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04,

IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017). Rovnaký záver vyplýva aj z judikatúry ESLP, v zmysle ktorej je na členských štátoch, aby organizovali svoje právne systémy takým spôsobom, aby zaručili rozhodnutie o veci v primeranej lehote, preto nadmerné pracovné zaťaženie nemožno vziať do úvahy (porov. Vocaturo proti Taliansku, rozhodnutie z 24. 5. 1991, séria A č. 206-C, § 17; Cappello proti Taliansku, rozhodnutie z 27. 2. 1992, séria A č. 230-F, § 17; sťažnosť vo veci Bieliński proti Poľsku, č. 48762/19, rozhodnutie z 21. 7. 2022, § 46).

23. Obdobne pandémie ochorenia COVID-19 môže zapríčiniť nečinnosť súdu, avšak musí ísť o ojedinelú nečinnosť trvajúcu kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022, IV. ÚS 422/2022). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémie COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q and R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80). Na túto obranu okresného súdu prihliadol ústavný súd iba čiastočne a zohľadnil ju pri rozhodovaní o návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia.

24. Na podklade uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní pri prerokovávaní veci bol nesústreďený a neefektívny a celková nečinnosť okresného súdu trvala 3 roky. Okresný súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky ako žalobkyne v napadnutom konaní. Predovšetkým nečinnosťou okresného súdu tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a jej právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

25. V čase rozhodovania ústavného súdu okresný súd meritórne rozhodol a písomné vyhotovenie rozsudku doručil stranám. Vychádzajúc z uvedeného zistenia, ústavný súd požiadavke sťažovateľky, aby prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, nevyhovet (bod 3 výroku tohto nálezu).

26. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

27. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 eur, ktoré odôvodnila okolnosťami uvedenými v bode 7 tohto nálezu. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd

vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

28. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech okresného súdu hodnotil predovšetkým jeho nečinnosť v rozsahu 3 rokov. V prospech okresného súdu hodnotil to, že celkové trvanie napadnutého konania (do meritórneho rozhodnutia) nie je v celku zjavne neprimerané (3 roky a 3 mesiace), pričom k celkovej dĺžke konania prispela aj pandémia ochorenia COVID-19 a všetky opatrenia s tým spojené, predstavujúce aj sťaženie súdnych konaní ako takých v dôsledku nemožnosti nariadiť verejné pojednávanie a pod. Ústavný súd napokon prihliadol aj na procesné štádium, v ktorom sťažovateľka pristúpila k podaniu ústavnej sťažnosti. Sťažovateľka ústavnú sťažnosť podala v čase, keď zjavne musela mať vedomosť o rozsudku vyhlásenom na pojednávaní 17. mája 2024, na ktorom bol prítomný substitút jej právneho zástupcu. Uvedenú relevantnú okolnosť pritom opomenula uviesť v obsahu ústavnej sťažnosti. Ak teda sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť v danej procesnej situácii, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka tak nekonala v záujme efektívnej ochrany svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých obsahom je primárne a materiálne odstránenie stavu právnej neistoty, ktorá nastane právoplatnosťou rozhodnutia súdu. Materiálna kompenzácia je len sekundárnym, a nie primárnym dôsledkom ich porušenia (m. m. IV. ÚS 419/2020, IV. ÚS 248/2021, IV. ÚS 315/2021).

29. Ústavný súd prihliadol aj na nedostatočné odôvodnenie návrhu na priznanie finančného zadostučinenia sťažovateľkou. Vychádzal pritom aj z obrany okresného súdu, že sťažovateľka sa na okresnom súde už doteraz zúčastnila vyše 70 konaní (v súdnom spise je výsledok lustrácie o súdnych konaniach, v ktorých sťažovateľka vystupuje ako žalobkyňa, resp. ako žalovaná, pozn.). Uvedená okolnosť spochybňuje tvrdenie sťažovateľky, že v prerokúvanom prípade vystupuje ako obyčajný občan a že v dôsledku nečinnosti okresného súdu prežíva „výrazné stresové vypätie“. V konaní o jej predchádzajúcich ústavných sťažnostiach (I. ÚS 484/2021, III. ÚS 687/2021) ústavný súd poskytol sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k takmer identickej obrane okresného súdu, pričom ani raz na tvrdenia okresného súdu nereagovala. V aktuálne prerokúvanej veci preto ústavný súd nepovažoval za potrebné doručiť sťažovateľke vyjadrenie okresného súdu s možnosťou zaujať k nemu stanovisko. Zo všetkých týchto dôvodov ústavný súd považoval za dostatočné pre ochranu práv sťažovateľky vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Dodatočnú ochranu v podobe priznania finančného zadostučinenia nepovažoval za potrebnú, preto v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovnel (bod 3 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur.

31. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľke priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 v sume 343,25 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2024 v sume 13,73 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 713,96 eur. Vychádzajúc zo zistenia, že právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty (priložené rozhodnutie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty), uvedená suma bola zvýšená o túto daň vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 142,79 eur. Hodnota náhrady trov konania takto predstavuje sumu 856,75 eur (bod 2 výroku tohto nálezu).

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu